

Fakulti Seni Gunaan dan Kreatif

**PENGGUNAAN BARANG KITAR SEMULA DALAM
PENGHASILAN PAKAIAN KASUAL YANG PRAKTIKAL**

Norsyazwani Jaafar

Ijazah Sarjana Muda Seni Gunaan dengan Kepujian
(Teknologi Seni Reka)
2009

**PENGUNAAN MATERIAL KITAR SEMULA DALAM PENGHASILAN
PAKAIAN KASUAL**

NORSYAZWANI BINTI JAAFAR

Projek ini merupakan salah satu keperluan untuk
Ijazah Sarjana Muda Seni Gunaan dengan Kepujian
(Teknologi Seni Reka)

Fakulti Seni Gunaan dan Kreatif
UNIVERSITI MALAYSIA SARAWAK
2009

UNIVERSITI MALAYSIA SARAWAK

BORANG PENGESAHAN STATUS TESIS

JUDUL: PENGUNAAN MATERIAL KITAR SEMULA DALAM
PENGHASILAN PAKAIAN KASUAL

SESI PENGAJIAN : 2006 / 2009

Saya NORSYAZWANI BINTI JAAFAR

mengaku membenarkan *tesis ini disimpan di Pusat Khidmat Maklumat Akademik, Universiti Malaysia Sarawak dengan syarat-syarat kegunaan seperti berikut:

1. Tesis adalah hak milik Universiti Malaysia Sarawak.
2. Pusat Khidmat Maklumat Akademik, Universiti Malaysia Sarawak dibenarkan membuat salinan untuk tujuan pengajian sahaja.
3. Pusat Khidmat Maklumat Akademik, Universiti Malaysia Sarawak dibenarkan membuat pendigitan untuk membangunkan Pangkalan Data Kandungan Tempatan.
4. Pusat Khidmat Maklumat Akademik, Universiti Malaysia Sarawak dibenarkan membuat salinan tesis ini sebagai bahan pertukaran antara institusi pengajian tinggi.
5. **sila tandakan ☒

☐

SULIT

(mengandungi maklumat yang berdarjah keselamatan atau kepentingan seperti termaktub di dalam AKTA RAHSIA RASMI 1972)

☐

TERHAD

(mengandungi maklumat terhad yang telah ditentukan oleh organisasi/badan di mana penyelidikan dijalankan)

☐

TIDAK TERHAD

Disahkan oleh:

_____
(TANDATANGAN PENULIS)

_____
(TANDATANGAN PENYELIA)

Alamat tetap:
No 18 Taman Jaya 4 Jalan Jaya 4,
28000 Temerloh,
Pahang Darul Makmur

Tarikh : _____

Tarikh : _____

Catatan: * Tesis dimaksudkan sebagai tesis bagi Ijazah Doktor Falsafah, Sarjana dan Sarjana Muda
** Jika tesis ini SULIT atau TERHAD, sila lampirkan surat daripada pihak berkuasa / organisasi berkenaan dengan menyatakan sekali sebab dan tempoh tesis ini perlu dikelaskan sebagai SULIT atau TERHAD.

PENGESAHAN

Projek bertajuk **Penggunaa material kitar semula dalam penghasilan pakaian kasual** telah disediakan oleh **Norsyazwani binti Jaafar** dan telah diserahkan kepada Fakulti Seni Gunaan dan Kreatif sebagai memenuhi syarat untuk Ijazah Sarjana Muda Seni Gunaan dengan Kepujian (**Teknologi Seni Reka**).

Diterima untuk diperiksa:

.....
(Cik Norhayati bt Suleiman)

Pensyarah,
Jabatan Teknologi Seni Reka.
Tarikh: .....

PENGAKUAN

Saya mengaku bahawa tiada bahagian daripada penyelidikan dalam disertasi ini telah digunakan sebagai bahan sokongan untuk sesuatu ijazah atau kelulusan sama ada kepada universiti ini atau institut pengajian tinggi lain.

.....

(Norsyazwani binti Jaafar)

No. Matrik: 17803

PENGHARGAAN

Alhamdulillah, bersyukur ke hadrat Allah S.W.T kerana dengan izin dan limpah kurniaNya maka dapatlah kajian ini disiapkan dengan sempurna seperti mana yang dikehendaki. Di kesempatan ini, saya ingin merakamkan setinggi penghargaan kepada pensyarah selaku penyelia pertama saya iaitu Cik Norhayati Suleiman , yang telah banyak membantu untuk menjalankan kajian tahun akhir dan tidak pernah jemu untuk memberi sokongan, dorongan dan kritikan membina kepada saya sepanjang saya berada di bawah bimbingan beliau. Juga kepada pensyarah yang turut membantu dalam kajian ini, Dr. Nazlina Shaari, Dr. June Ngo Siok Kheng, Pn. Siti Rohaya dan juga pensyarah-pensyarah selain tekstil dan fesyen, tutor-tutor yang turut membantu, dan Cik Dayang Marinawati, juruteknik yang berjasa, En.Azman dan En. Humprey Lincoln dan juga seluruh kakitangan warga Fakulti Seni Gunaan dan Kreatif, Universiti Malaysia Sarawak.

Turut ditujukan khas buat insan yang paling banyak memberikan semangat, ayahanda Jaafar Bin Abd Rahman, bonda Pn Halimaton Bt Hassan, serta ahli keluarga saya Mohd Hafiz, Mohd Zaihan, Norizzaidah, Nornazihah dan Norhanani

Tidak dilupakan juga buat rakan-rakan-rakan seperjuangan yang sentiasa disisi, Norfadilah Rendek, Syarifah Fazidawati, dan tema –teman lain yang turut membantu. Jutaan terima kasih yang tidak terhingga diucapkan kepada semua yang terlibat secara langsung dan juga tidak langsung dalam menjalankan penyelidikan tahun akhir ini dengan jayanya. Ribuan terima kasih saya ucapkan.

ISI KANDUNGAN

Perkara	Muka surat
Borang Pengesahan.....	i
Pengesahan.....	ii
Pengakuan.....	iii
Penghargaan.....	iv
Isi kandungan	v
Abstrak.....	ix
Abstract.....	x

BAB 1 LATAR BELAKANG KAJIAN

1.0	Pengenalan	1
1.1	Penyataan masalah	2
1.2	Objektif kajian	2
1.3	Kepentingan kajian	3
1.4	Skop kajian	5
1.5	Limitasi kajian	6
1.6	Kesimpulan	6

BAB 2 METODOLOGI KAJIAN

2.0	Pengenalan	7
2.1	Metodologi kajian	10
2.1.1	Data primer	11
2.1.2	Data sekunder	14
2.2	Kesimpulan	15

BAB 3 HASIL DAPATAN KAJIAN

3.0	Pengenalan	14
3.1	Pemerhatian	17
3.2	Temuramah	24
3.3	Analisa Data Soalan Kaji Selidik	27
3.4	Kesimpulan	41

BAB 4 EKSPERIMENTASI KAJIAN

4.0	Pengenalan.....	42
4.1	Pemilihan fabrik berpotensi.....	44
4.2	Rawatan material.....	47
4.3	Mangenalpasti material yang berpotensi.....	37
4.4	Perkembangan idea.....	39
4.5	Rekaan pola.....	54
4.6	Eksperimen persampelan.....	56
4.7	Kesimpulan	57

BAB 5 PRODUK AKHIR

5.0	Pengenalan.....	58
5.1	Rekaan	60
5.1.1	Rekaan pertama.....	80
5.1.2	Rekaan Kedua.....	81
5.1.3	Rekaan ketiga.....	82
5.1.4	Rekaan Keempat.....	83

5.15	Rekaan kelima.....	84
5.4	Kesimpulan.....	85

BAB 6 VALIDASI PRODUK

6.1	Kekuatan Produk.....	79
6.2	KelemahanProduk.....	80
6.3	Kesimpulan.....	81
6.3	Kesimpulan.....	82

BAB 7 KESIMPULAN

7	Kesimpulan.....	90
---	-----------------	----

RUJUKAN.....	92
---------------------	-----------

Abstrak

Kajian ini memfokuskan kepada eksplorasi penggunaan bahan yang dapat dikitar semula dalam penghasilan pakaian kasual yang praktikal. Ia bertujuan untuk mempertingkatkan penggunaan bahan-bahan kitar semula serta mengetengahkan teknik dan proses yang bersesuaian denganya dalam rekaan koleksi fesyen yang kreatif dan '*trendy*'. Hasil dapatan kajian diharap dapat membantu mengurangkan bahan buangan serta mempertingkatkan cara kehidupan yang mementingkan konsep mesra alam.

Abstract

This study focuses on exploration of recycled material to produce a practical casual wear. It aims to increase the usage of recycled materials with suitable process and techniques in creating “creative and trendy” fashion collection. The outcome of this is to reduce wastage and improve way of living towards sustainable and environmental friendly.

BAB 1

LATAR BELAKANG KAJIAN

1.0 Pengenalan

Kitar semula boleh ditafsirkan sebagai suatu memproses bahan atau material yang lama atau yang telah digunakan untuk dijadikan barang-barang baru. Ini termasuklah menggunakan semula barangan tersebut seperti fungsi yang asal ataupun memberi kepada orang lain yang boleh menggunakannya. Barang-barang yang boleh dikitar semula ialah kertas, akhbar, majalah dan buku material dari logam besi, aluminium dan tin minuman dan material dari, kotak, kaca, botol kaca, plastic, bekas cermin dan material dari plastic seperti botol dan pembungkusan makanan.

Latar belakang kajian

Kajian ini memfokuskan kepada penggunaan material kitar semula dalam menghasilkan rekaan pakaian kasual yang praktikal dengan menggunakan bahan kitar semula yang sesuai mengikut kesesuaian rekaan dari segi gaya, *sillouette* dan pola. Kitar semula akan mengurangkan jumlah barang buangan dan sekaligus akan dapat mengurangkan keperluan serta jangka hayat tapak pelupusan sampah. Pencemaran juga dapat dikurangkan dan ini mampu menyelamatkan penggunaan tenaga yang berlebihan. Dari segi jangka masa panjang, kitar semula lebih murah

daripada penyelenggaraan tapak atau sistem pelupusan sampah yang lain. Perkara yang paling penting ialah kitar semula dapat membantu meningkatkan kebersihan dan kualiti hidup kita.

1.1 Permasalahan kajian

Berdasarkan pemerhatian dan kajian awal penyelidik dapat mengenal pasti permasalahan kajian penggunaan bahan kitar semula dalam penghasilan pakaian kasual iaitu:

- Kurang pendedahan dan kesedaran orang awam terhadap potensi bahan kitar semula yang dapat diaplikasikan dalam rekaan pakaian kasual.
- Kurang eksplorasi penggunaan material kitar semula pada pakaian lebih kepada '*wearable-art*' dan kurang pada pakaian kasual yang mengikut trends dan praktikal.
- Kurang penyelidikan dan penggunaan bahan-bahan kitar semula secara praktikal dalam penghasilan pakaian kasual.

1.2 Objektif kajian

Antara objektif kajian yang diutarakan adalah seperti berikut:

- Mengkaji bahan kitar semula dan memberi pendedahan dan kesedaran orang awam terhadap potensi bahan terhadap potensi bahan tersebut dalam rekaan pakaian kasual.
- Menganalisa proses yang bersesuaian untuk rawatan dan rekaan pola dalam penghasilan pakaian kasual.
- Mengaplikasi bahan-bahan kitar semula yang berpotensi secara praktikal untuk menghasilkan rekaan pakaian kasual yang '*trendy*'.

1.3 Kepentingan kajian

Kajian ini dijalankan adalah untuk mendedahkan lagi pengaplikasian yang terdapat dalam barangan kitar semula yang berpotensi untuk menghasilkan sesuatu yang kreatif dan inovasi baru. Kajian ini juga dijalankan untuk memberikan alternatif baru kepada masyarakat atau pengguna itu sendiri dalam memberi pendedahan dan kesedaran orang awam terhadap potensi bahan kitar semula untuk menghasilkan pakaian kasual yang mengikut trend, selesa dan praktikal.

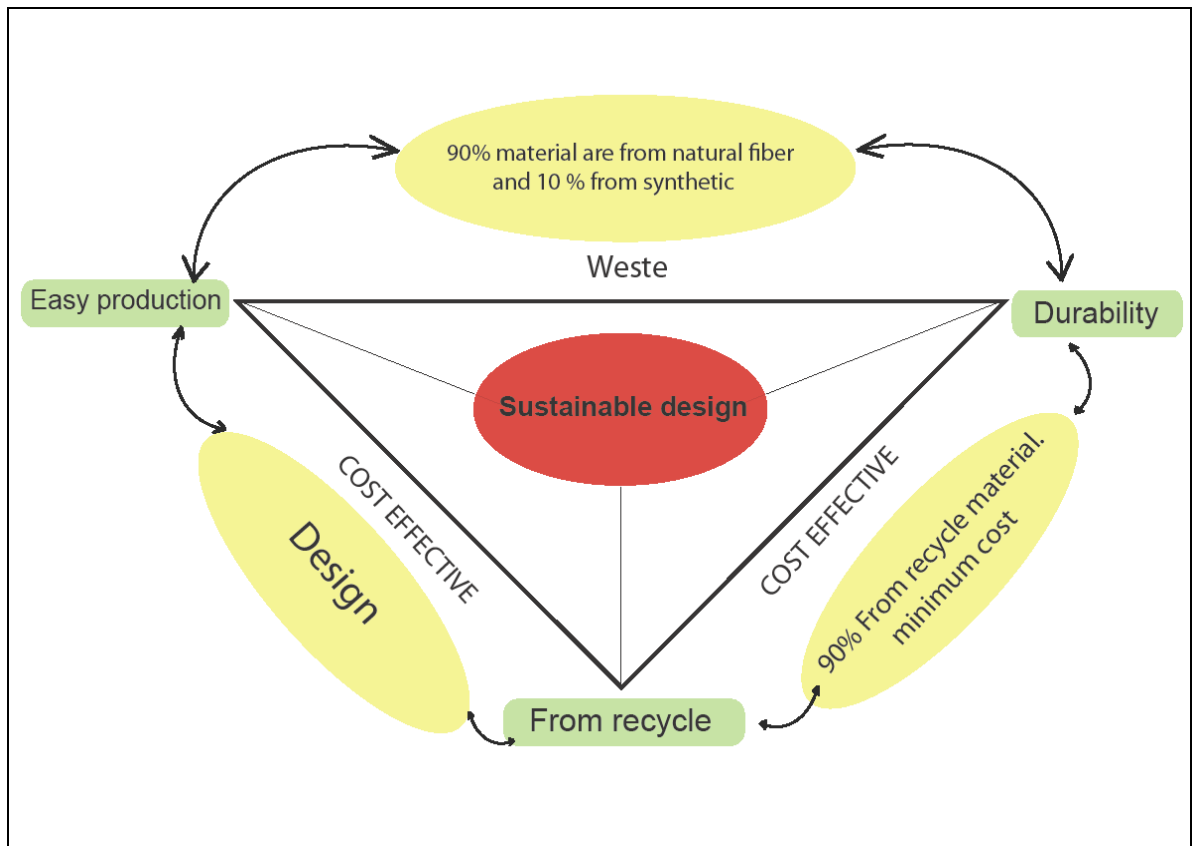
Penyelidikan tentang penggunaan bahan kitar semula dalam penghasilan pakaian kasual yang praktikal penting untuk membantu mengurangkan jumlah

sampah yang dibuang dengan melakukan kitar semula. Sebelum proses kitar semula dijalankan, kita perlu tahu jenis sampah atau barang buangan yang boleh dikitar semula. Sampah yang kitar semula boleh dibahagikan kepada empat jenis iaitu kaca, plastik, kertas dan aluminium dan fabrik.

Setiap hari kita membuang sampah dan sampah ini akan dilupuskan oleh pihak yang berkuasa untuk memastikan kebersihan terus terjaga. Kos untuk melupuskan sampah ini pula mencecah berjuta-juta ringgit setiap tahun dan jumlah sampah yang dibuang oleh orang ramai akan terus meningkat dan kawasan pelupusan sampah pula semakin penuh. Dalam sehari kita menghasilkan lebih daripada 16,000 tan sampah setiap hari.

Kitar semula akan mengurangkan jumlah barangan buangan dan ini akan mengurangkan keperluan serta jangka hayat tapak pelupusan sampah. Pencemaran juga dapat dikurangkan dan menyelamatkan penggunaan tenaga yang berlebihan. Dari segi jangka masa panjang kitar semula lebih murah daripada penyelenggaraan tapak atau sistem pelupusan sampah yang lain. Paling penting kitar semula meningkatkan kebersihan dan kualiti hidup kita.

Rajah 1: Sustainable design

Melalui kajian ini, ia akan dapat juga dapat menjimatkan kos dengan menggunakan 90% bahan daripada bahan kitar semula dan dapat mimumumkan kos dan membantu industry kecil Malaysia IKS dalam penghasilan produk daripada bahan-bahan terbuang untuk penghasilan pakaian kasual yang praktikal (rujuk rajah 1)

1.4 Skop kajian

Skop kajian yang akan ditinjau dalam kajian kali ini adalah berkenaan dengan aplikasi penggunaan barangan kitar semula dalam penghasilan pakaian kasual yang praktikal. Kajian ini juga berkaitan rapat dengan trend fesyen terkini di mana ia dijadikan sebagai garis panduan dalam rekaan produk kajian ini. Skop kajian juga meliputi kawasan-kawasan sekitar bandaraya kuching dan juga kota samarahan di Sarawak.

1.5 Limitasi kajian

Limitasi kajian ini adalah memfokuskan kepada ekplorasi penggunaan fabrik yang dapat dikitar semula. Ekplorasi ini adalah bertujuan untuk menghasilkan suatu produk fesyen yang berbentuk "*sustainable design*" yang mesrabalam dimana ia agak kurang pendedahannya dalam dunia fasyen di Malaysia . Proses-proses yang terlibat dalam kajian ini termasuklah pemerhatian, temuramah dan juga pengumpulan maklumat dan eksperimen kajian seterusnya penghasilan produk akhir.

1.6 Kesimpulan

Di akhir kajian ini, penyelidik akan mampu menghasilkan produk fesyen pakaian kasual yang selesa dan mengikut rekaan terkini dan menggunakan bahan-bahan kitar semula yang bersesuaian. Ia diharapkan dapat membantu industri pakaian komersial lebih ke arah mesra alam dan produktif dan kos efektif.

BAB 2

METODOLOGI KAJIAN

2.0 Pengenalan

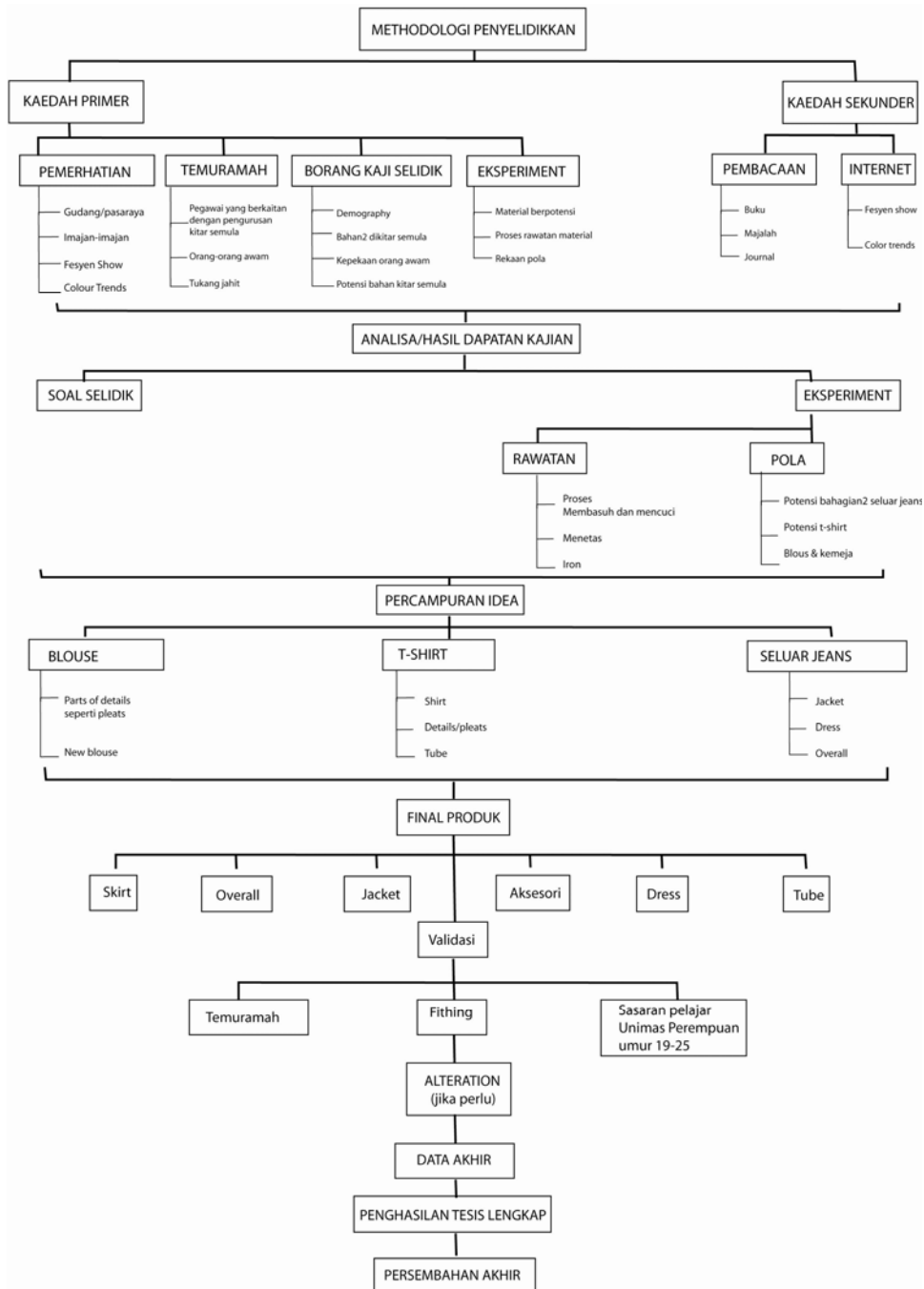
€

Bab ini akan menerangkan mengenai methodology dan kaedah-kaedah yang digunakan dalam kajian ini. Metodologi kajian mengeksplorasi penggunaan material kitar semula dalam *menghasilkan rekaan fesyen kasual ini berbentuk "sustainable design"*. Kaedah ini terbahagi kepada dua, iaitu kaedah primer dan juga kaedah sekunder. Dalam kaedah primer, kajian dibuat dengan kaedah pemerhatian di mana akan menjurus kepada trend semasa di Pasar raya sekitar Bandar Kuching dan Kota Samarahan yang menitikberatkan teknik-teknik dan jahitan dan proses pembuatan pakaian dan bahan-bahan buangan contohnya perca-perca kain.

Selain itu, penyelidik juga membuat pemerhatian tentang trend fesyen yang terkini. Selain itu, kaedah temuramah turut dijalankan bagi mendapatkan maklum balas daripada responden tentang kajian yang dijalankan. Temuramah ini dibuat untuk mendapatkan maklumat secara lisan. Kaedah seterusnya adalah dengan pengedaran borang kaji selidik. Borang kaji selidik ini diedarkan kepada beberapa responden untuk mendapatkan maklumat secara terperinci.

Kaedah seterusnya adalah kaedah Sekunder iaitu dari segi pembacaan buku-buku rujukan, jurnal, thesis, majalah dan juga internet. Kaedah ini digunakan bagi mengukuhkan lagi kajian ini. Setelah memperoleh kesemua maklumat melalui kaedah yang telah dijalankan, maklumat tersebut akan dianalisa dan seterusnya kesimpulan atau pengesahan kajian akan dilakukan

2.1 Metodologi kajian

Jadual 1: Carta aliran metodologi kajian

2.1.1 Data Primer

2.1.1.1 Melalui pemerhatian

- Pemerhatian difokuskan terhadap *trend* fesyen yang terkini. Pemerhatian yang dibuat adalah terhadap barang-barang yang berpotensi dan dapat dikitar semula. Seterusnya penyelidik juga membuat pemerhatian terhadap aplikasi penggunaan barang-barang kitar semula terhadap pakaian kasual yang praktikal

2.1.1.2 Temuramah

- Temuramah akan dijalankan terhadap orang ramai untuk mendapatkan maklumat terperinci tentang material kitar semula
- Temuramah ini akan dilakukan kepada beberapa orang pekerja di pusat kitar semula untuk mendapatkan maklum balas tentang material kitar semula. Ini adalah kerana mereka merupakan orang yang mahir dan peka dengan kategori barangan kitar

semula dan proses pengasingan bahan kitar semula. Antara soalan yang dikemukakan ialah:

- i) demografik responden seperti nama, umur, .
- ii) soalan mengenai pendapat tentang kitar semula.
- iii) Kekerapan barangan yang berupa pakaian yang dibuang.
- iv) Proses kitar semula

2.1.1.3 Borang kaji selidik

- Sasaran utama responden adalah golongan pengguna. Penyelidik memfokuskan kepada pengguna kerana untuk mengenal pasti barangan berupa pakaian yang dibuang
- Borang kaji selidik terbahagi kepada 3 bahagian, iaitu bahagian A, soalan berkenaan dengan demografi, bahagian B soalan mengenai pendapat tentang kitar semula, dan bahagian C pula tentang kekerapan barangan berupa pakaian/fabrik yang dibuang dan dihantar ke pusat kitar semula